

Směšné lásky

Milan Kundera

MILAN KUNDERASMĚŠNÉ LÁSKY

Toto dílo světoznámého autora, Směšné lásky, vyšlo ve třech sešitech. Jedná se o soubor povídek z let 1963 až 1968.

Společným tématem všech sedmi povídek je láska a věčné konflikty mezi dvěma pohlavími. Už při výběru této knihy vás zaujme její název - Směšné lásky. Určitě si řeknete, co je na lásce tak směšného. Autor však lásku nezesměšňuje či neshazuje, jen nám ukazuje, že láska nemusí být vždy vážná a seriózní, ale že může být i komická a dokonce i tragikomická. Téměř ve všech povídkách se také objevuje erotika, která zde hraje jednu z hlavních rolí. Ve Směšných láskách se vyskytují dva typy hrdinů. Těmi prvními jsou většinou mladí muži, kteří touží po nějaké ženě, ať už mladé nebo starší. Ve svých touhách však musí překonávat různé problémy a vnitřní pocity, což vede k různým situacím. Tyto povídky obvykle končí úspěchem, i když později si hrdinové uvědomují, že by bylo možná lepší, kdyby neuspěli. Druhým typem hrdinů jsou páry či muži, kteří se lehkovážně pohybují v milostných vztazích a nedbají na to, co může jejich počínání způsobit. Většina povídek má otevřený konec, takže se čtenář může jen domnívat o skutečných následcích zápletky. I když se jedná o příběhy s vážnou tematikou, tak na nás budou spíše působit groteskně a my si uvědomíme, že láska může být v některých situacích opravdu směšná. Možná celé vyznění příběhů spočívá na způsobu vyprávění, které je místy cynické, neočekávané a jinde zase rozverné. Dalo by se říci, že se autor na lásku dívá s velkým nadhledem. V díle dokonce můžeme postřehnout i autorovy názory na danou problematiku a společenskokritické podtexty.

Nikdo se nebude smát - Hlavní postavou a zároveň vypravěčem celého příběhu je mladý muž přednášející na fakultě dějiny umění. Jako recenzent interpretací dějin umění je jednoho dne požádán jistým panem Zátureckým, aby sepsal pozitivní posudek jeho teoretické práce o Mikoláši Alšovi. Doufá totiž, že tento posudek ovlivní jiné lidi, práce bude otisknuta a vynese mu vědecké uznání. Jenže daná práce je nehodná otištění a vypravěč se nechce stát jeho katem. Protože však nemá odvalu mu to říci, neustále před neodbytným panem Zátureckým prchá. Začne přesouvat přednášky a na jeho hlavu se díky tomu valí problémy s vedením univerzity, které se domnívá, že přednášky ani neproběhly. Pan Záturecký je ovšem stále neoblomný a nadále požaduje o sepsání posudku. Vypravěč se však neodvažuje práci sepsat a stále před ním utíká a skrývá se. Nakonec pana Zátureckého obviní i ze sexuálního obtěžování jeho milenky Kláry a doufá tak, že se ho konečně zbaví. Tyto lži však potom

mají velké následky - mladík se sice zbaví otravného vědce, ale přijde jak o svoji Kláru, tak i o místo na fakultě. I přes tento tragický konec má povídka spíše humorný podtext.

Zlaté jablko věčné touhy - Hrdiny jsou dva asi čtyřicetiletí muži. Jeden - Martin - je ženatý a svou ženu velmi miluje, druhý - vypravěč - je rozvedený. Oba se baví honem na dívky, tato zábava vyplňuje velkou část jejich životů. Nikdy se ale s dívkami nedostanou dál než k rozhovoru. Chtějí si tímto způsobem vrátit ztracené mládí a jak vypravěč nakonec sám říká, všechno je to klam. Je to celá hra, kterou spolu tihle dva hrají, aniž by měla nějaký smysl...

Falešný autostop - Hlavními postavami jsou mladík a dívka, kteří se navzájem milují. Jednoho letního dne spolu vyrazí na čtrnáctidenní dovolenou do Tater. Cesta ubíhá normálně až do chvíle, kdy musí natankovat u benzínové pumpy. Zatímco mladík plní nádrž, děvče jde napřed dál po silnici s tím, že nasedne do auta, až její milý pojede kolem. To také udělá, ale napadne ji z legrace vydávat se za cizí stopačku a vést se svým chlapcem rozhovor, jako by se neznali. Mladík na hru přistoupí a nějakou dobu se oba dobře baví. Potom v nich ale začne hlodat myšlenka, jestli se takhle nechová jejich protějšek, i když nejsou spolu. Mladík na své dívce miluje především její čistotu, stud a nevinnost a postava, kterou děvče hraje, tyto rysy nemá a on začíná pochybovat, zda je jeho milá skutečně taková, jakou ji zná. Dívka se zase diví, jak to, že s ní jako s cizí její milý flirtuje, a pochybuje o jeho oddanosti a věrnosti. Dojde k roztržce a pomalu mezi párem narůstá napětí. Narážky se stupňují, ona je čím dál tím víc sebevědomá a on se k ní začíná chovat jako k lehké dívce. Potom mladík odbočí někam úplně jinam, než původně mířili. Zaveze ji do levného hotýlku a pozve ji na večeři, během níž je ona velice sebejistá a svou roli hraje ještě důkladněji. Skončí spolu na pokoji, kde jí dá padesát korun a nutí ji, aby mu udělala striptýz, nahá tančila atp. Teď už ji otevřeně nazývá děvčkou. Ona chce hru skončit, říká mu jeho jménem a chce ho políbit, ale on jí odpoví, že líbá jen ženy, které má rád, což není její případ. Dál se k ní chová bez citu a nakonec se s ní i bez nějakých něžností vyspí. Pak potmě leží vedle sebe a nevědí, co si počít. On se na ni nechce ani podívat. Ona začne plakat. Mladík v sobě hledá soucit a porozumění, aby mohl utěšit svoji dívku. Hra přece musí skončit. A mají před sebou ještě prakticky celou dovolenou...

Symposion - Děj se odehrává v noci během služby v nemocnici. Sledujeme rozhovory mezi 5 osobami: doktorem Havlem, sestrou Alžbětou, primářem, doktorkou a medikem Flajšmanem. Během diskuse se rozvíjí filosofické úvahy o lásce, ženách a erotice. Přiopilá sestra Alžběta začne předvádět fiktivní striptýz a poté, co se stane terčem posměchu, dotčeně odchází. Její představení dá nový podnět k debatě. Později najdou nahou a plynem přiotrávenou Alžbětu v pokoji. Naštěstí se jim podaří ji zachránit. Každý si ale o jejím činu myslí něco jiného. Podle doktorky se jednalo o nehodu, podle primáře to byla demonstrace, aby věděli, že Alžběta má krásné tělo, podle Havla se chtěla

doopravdy zabít a podle Flajšmana to byl důkaz její čisté lásky k němu. Po této události se opět vracíme k diskusi a tentokrát se vynořují otázky života a smrti v podání ženy.

Ať ustoupí staří mrtví mladým mrtvým - Starší žena jede jako každý rok navštívit hrob svého manžela. Poté, co se dozví, že hrob byl zrušen, rozmrzele se prochází po neznámém městě. Shodou náhod narazí na bývalého milence, který je ovšem podstatně mladší než ona. Mladík ji pozve k sobě domů, kde nad sklenkou vzpomínají na staré časy. Žena si uvědomuje, že je podstatně starší než muž a vede debatu o stáří. Mladík jí její stáří popírá a tvrdí, že je stále krásná jako kdysi, i když sám je znechucen její proměnou ve starou ženu. I přes toto znechucení se s ní chce pomilovat. Žena odmítá; jednak kvůli svému stáří a jednak kvůli představám, co by si o ní pomyslel její syn. Nakonec ze sebe shazuje tyto pocity a mladíkovi se poddává.

Doktor Havel po dvaceti letech - V této povídce se nám znovu objevuje postava doktora Havla z povídky Symposion. Tentokrát je Havel o dvacet let starší a za manželku má půvabnou herečku. Sledujeme jeho pobyt v lázních, kam se vydal kvůli problémům se žlučníkem. Až zde si pomalu začíná uvědomovat, že je opravdu starý a že o něj ženy nemají takový zájem jako dříve. V lázních se seznámí s mladým redaktorem místního časopisu, který chce napsat článek o jeho ženě. Postupně se spřátelí a doktor Havel mladíka poučuje o ženách a jejich kráse, s kterou se jako vyhlášený Casanova hojně setkával.

Eduard a Bůh - Eduard je vesnický učitel, který chodí s katoličkou Alicí. Chce získat její tělo, ona to však odmítá kvůli víře. Proto ze sebe začne dělat horlivého katolíka a doufá, že tak Alici získá. V době komunismu nejsou však katolíci moc vítáni, a tak Eduard začne mít problémy s vedením školy. Aby zabránil vyhození ze školy, začne lichotit ředitelce. Té se Eduard zalíbí a dojde k jejich bližšímu seznámení. Nakonec Eduard dosáhne svého i s Alicí, ale poté zjistí, že to byla velká chyba a že se tím jejich vztah pokazil. Rozloučí se s ní, i když toho v zápětí velmi lituje. Na tomto příběhu je paradoxní, že i když Eduard v Boha nevěří, dále se jím zabývá a přemýšlí o něm.